

Guía Docente

Datos Identificativos					2021/22
Asignatura (*)	Taller de Habilidades Informacionais e Dixitais: Avaliación, Análise e Calidade da Información		Código	710G04047	
Titulación	Grao en Xestión Dixital de Información e Documentación				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	3	
Idioma	Castelán				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Humanidades				
Coordinación	Alfaya Lamas, Elena	Correo electrónico	elena.alfaya@udc.es		
Profesorado	Alfaya Lamas, Elena Fernandez Travieso, Carlota	Correo electrónico	elena.alfaya@udc.es carlota.ftravieso@udc.es		
Web					
Descrición xeral	Neste Taller preténdese coñecer e desenvolver habilidades e competencias informacionais e dixitais. Profundizaremos na habilidade de acceder e avaliar de maneira efectiva a información para dar resposta ás necesidades de información concretas. Os alumnos/as deben ser capaces de recoñecer cando necesitan información e ter a capacidade de localizala, evaluala e usala de maneira efectiva.				

Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos Trataranse os mesmos temas. 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se modifican: - Proba mixta presencial: Substitúese por unha avaliación síncrona on line, utilizándose para tal fin Moodle e coordinación a través de vídeo-conferencia a través de Microsoft Teams. Os alumnos e alumnas que non podan realizar a proba a través dos medios previstos, deben comunicar ao docente da materia tal circunstancia ofrecendo unha motivación con suficiente antelación. Para causas debidamente xustificadas, poderá, eventualmente, organizarse un sistema de avaliación alternativo. - Sesión maxistral (presenciais): substituída por docencia non presencial síncrona e asíncrona, reforzo das comunicacións a través do foro de novas de moodle, retroalimentación das actividades en moodle e dispoñibilidade on line para consultas e seguimento do alumnado. - Traballos tutelados: A exposición oral prevista pasará a realizarse a través dunha video-conferencia en Teams. - Prácticas TIC: Incorporase a posibilidade de realizar dentro desta metodoloxía test en moodle ou Google Forms para controlar o seguimento do temario. 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado: - Ferramentas: Correo electrónico, Microsof Teams. Moodle (retroalimentación formativa das actividades). - Temporalización: Aténdese ao alumnado diariamente, de luns a venres. Rógase que, en primeira instancia, a comunicación establézase a través do correo electrónico ou do chat de Teams. Será posibel concertar citas para videoconferencias a través de Teams. 4. Modificacións na avaliación; - Prácticas TIC e traballos tutelados: non hai cambios nos criterios de valoración. - Proba mixta (on line): Peso na cualificación 40%. Pasará a realizarse a través de medios telemáticos. En canto aos criterios de valoración non hai cambios. *Observacións de avaliación: As mesmas que no caso de non ser necesaria a aplicación deste plan de continxencia. 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía: O material preciso para preparar a materia (apuntes, gravacións das clases e/ou referencias web aos textos que son imprescindíbeis) se colgarán na plataforma moodle ou darase acceso a eles a través de enlaces de Internet. Polo demais, non hai cambios en relación coas fontes empregadas.

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título

A4	CE4 - Dominar os fundamentos do comportamento dos individuos na busca, recuperación e uso da información, tomando como punto de referencia os aspectos de motivación, contorna e contexto
A6	CE6 - Buscar e obter información en diversos medios para responder á demanda dos usuarios de información
A9	CE9 - Dominar os fundamentos métodos e modelos de recuperación de información e estar capacitados para utilizar e planificar sistemas de recuperación de información e datos
A12	CE12 - Desenvolver servizos de apoio á comunicación científica en todas as súas fases desde a creación ata a divulgación de resultados científicos tanto no sector público como no privado
A13	CE13 - Coñecer e dominar as técnicas e normativas para a creación e autenticación, reunión, selección, organización, representación, preservación, recuperación, acceso, difusión, intercambio e avaliación de recursos e servizos de información
A14	CE14 - Aplicar as disposicións e procedementos legais e regulamentarios relacionados coa actividade de información e documentación en xeral e no ámbito dixital en particular
A15	CE15 - Coñecer e asumir a perspectiva ética e os valores deontolóxicos da xestión da información no seu conxunto e do ámbito dixital en particular
A16	CE16 - Dominar e utilizar criterios e indicadores para a avaliación de produtos e servizos de información incluíndo métricas e estudos cualitativos
A19	CE19 - Determinar e aplicar métodos, medidas e técnicas deseñadas para ordenar, protexer, conservar e restaurar datos, información e documentos de diferente natureza
A20	CE20 - Dominar as bases para desenvolver actividades de investigación utilizando métodos e principios multidisciplinares
B2	CB2 - Aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade para resolver problemas en ambientes novos ou descoñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B3	CB3 - Ser capaz de integrar coñecementos e afrontar a complexidade de facer xuízos a partir de información que, estando incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre responsabilidades sociais e éticas relacionadas coa aplicación dos seus coñecementos e xuízos
B4	CB4 - Saber comunicar as súas conclusións -e os coñecementos e os motivos finais que os sustentan- a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades
B5	CB5 - Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan seguir estudando dun xeito que sexa en gran parte autodirixido ou autónomo
B6	CG1 - Capacidade de cooperación, traballo en equipo e aprendizaxe colaborativa
B7	CG2 - Capacidade de reflexión e razoamento crítico
B8	CG3 - Capacidade de planificación, organización e xestión de recursos, información e operacións
B9	CG4 - Capacidade de análise, diagnóstico e toma de decisións
B10	CG5 - Capacidade para traballar nun contexto global e internacional
B11	CG6 - Capacidade para comprender a importancia, valor e función da xestión dixital da información e documentación na actual sociedade das TIC
C1	CT1 - Expresarse correctamente, oralmente e por escrito, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C2	CT2 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo das súas vidas
C3	CT3 - Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía que respecta a cultura democrática, os dereitos humanos e a perspectiva de xénero
C7	CT7 - Valorar a importancia da investigación, a innovación eo desenvolvemento tecnolóxico no progreso socioeconómico e cultural da sociedade
C8	CT8 - Ter a capacidade para xestionar o tempo e os recursos: desenvolver plans, priorizar actividades, identificar críticas, establecer prazos e cumprilos

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título

Coñecer e comprender as oportunidades e riscos potenciais que ofrecen as tecnoloxías da información e a comunicación.	A4 A6 A9 A12 A13 A14	B4 B10 B11	C1 C2 C3
Determinar a validez e fiabilidade da información dispoñible.	A4 A6 A9 A19 A20	B2 B3 B4 B5	C1 C2 C3 C7 C8
Coñecer e utilizar os principais servizos e fontes de información.	A4 A6 A9 A12	B2 B3 B4 B6 B7 B8 B11	C2 C7
Utilizar de maneira segura, legal e ética a información.	A15 A16 A19 A20	B3 B4 B5	C7 C8
Ser capaz de promover a comunicación e o intercambio de información.	A12 A14 A15 A16 A19 A20	B2 B5	C7 C8
Utilizar a información de maneira crítica e sistemática, avaliando a súa pertinencia.	A4 A9 A12 A19 A20	B5	C1 C2
Ser capaz de buscar, recuperar e tratar información, seleccionando a máis relevante.	A4 A12 A14	B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11	C1 C2

Contidos	
Temas	Subtemas
Introdución ás habilidades informacionais e dixitais	Tema de PRESENTACIÓN da materia

Tema 1. Acceso e recuperación da información	1.1 Competencias informacionais e dixitais en educación superior ¿Por qué formar en competencias informacionais e dixitais en educación superior? Universidade e sociedade do coñecemento. As competencias informacionais e dixitais. 1.2 Acceso e recuperación da información Universidade e sociedade do coñecemento Selección Recuperación de la información Tipos de búsqueda Campos de búsqueda Operadores y símbolos Resultados Evaluación de sistemas de RI Estrategias de búsquedas de información. Relación de la ciencia de la información con la recuperación de la información
Tema 2. Evaluación da calidade nos recursos dixitais	2.1 Introducción 2.2 Guía de boas prácticas 2.2.1 Guía de boas prácticas en micronavegación 2.2.2 Guía de boas prácticas en macronavegación 2.3 Boas prácticas en usabilidade 2.4 Fontes
Tema 3. Comunicación e intercambio de información	3.1 Ciencia aberta: unha vía de acceso a información de calidade 3.2 Redes e comunidades científicas
Tema 4. Reputación científica e identidade dixital	4.1 Qué son a identidade e a pegada dixital? 4.2 Dereitos e riscos asociados a identidade dixital e a reputación científica 4.3 Construcción da identidade dixital e visibilidade en ámbito científico

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Prácticas a través de TIC	A4 A6 A9 A12 A13 A14 A15 A16 A19 A20 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 C1 C2 C3 C7 C8	5	16	21
Traballos tutelados	A4 A6 B7 B8 B9 C1 C2 C7 C8	5	15	20
Proba mixta	A6 A9 A20 B2 B6 B7 B8 B9 B10	2	15	17
Sesión maxistral	A4 A6 A9 B3 B4 C1 C3 C8	10	5	15
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas a través de TIC	Realízanse prácticas en clase mediante o uso de computadores e Internet para o manexo de fontes de información, procura documental, etc.

Traballos tutelados	Traballo de aprendizaxe independente dos alumnos orientado á aplicación dos conceptos e as técnicas da materia, contando sempre coa atención personalizada e o seguimento dos profesores. Elaborarase seguindo as pautas formais e de contido indicadas.
Proba mixta	Proba que pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación sobre os contidos teóricos e prácticos da materia para a avaliación dos coñecementos adquiridos.
Sesión maxistral	Exposición oral por parte dos profesores, complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas aos alumnos, coa finalidade de transmitir os coñecementos fundamentais da materia e facilitar a aprendizaxe. Fundamentarase na exposición de contidos teóricos, a visualización de exemplos e a resolución de dúbidas por parte da profesora.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Proba mixta Sesión maxistral Prácticas a través de TIC Traballos tutelados	Atención personalizada a través de titorías individualizadas ou en grupo, nas que se tratarán todos os asuntos plantexados. Fixarase un horario de titorías que, seguindo as directrices da UDC para este curso académico, serán online, via Teams. Nas titorías atenderanse principalmente asuntos relativos ás metodoloxías empregadas nesta materia. Realizaranse titorías individualizadas nas que se abordarán dudas, interpretacións e outras cuestións vinculadas cos contidos da materia e os traballos. Este tipo de atención terá especial peso nos traballos tutelados, para os cales os docentes irán marcando as pautas a seguir en cada caso, podendo propor as variacións ou modificacións necesarias. Con carácter xeral, e en todas as metodoloxías aplicadas, e si a situación o permite, utilizaranse tamén as titorías presenciais, o correo electrónico e Moodle, a plataforma informática da UDC. NOTA: De maneira específica, as medidas de dedicación para o ?Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia? son as que seguen: -Os/as alumnos/as deben poñerse de acordo cos profesores para fixar varias titorías co fin de seguir a materia con efectividade. -Deben asistir a clase o mínimo de horas fixadas no regulamento. -Deben realizar tanto o examen como as prácticas, as lecturas de clase e o traballo. -As datas de entregas oficiais fixadas para os/as alumnos/as que asisten a clase non aplican para estos/as alumnos/as quenes entregarán todo o que haia que entregar como moi tarde 15 días antes do exame oficial. Aqueles alumnos/as que dispoñen de algún tipo de dispensa oficial para asistir a clase deben comunicarllo aos profesores e asistir a titorías previamente acordadas para que podan facer un bo seguemento da materia. É imprescindible que estos/as alumnos/as asistan ao mínimo de clases oficialmente fixado y que realicen as tarefas de clase.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación

Proba mixta	A6 A9 A20 B2 B6 B7 B8 B9 B10	Avaliaranse os contidos das respostas, a adecuación das mesmas ás preguntas realizadas, a capacidade de argumentación, o emprego da terminoloxía, a expresión escrita, a capacidade de razoamento (argumentar, relacionar, etc.), a creatividade e o espírito crítico. Non se corruxirán aquelas respostas que conteñan faltas de ortografía ou non contesten ó tema exposto.	40
Prácticas a través de TIC	A4 A6 A9 A12 A13 A14 A15 A16 A19 A20 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 C1 C2 C3 C7 C8	Realizaranse actividades que utilizarán as TICs, sendo imprescindible a asistencia a clase.	30
Traballos tutelados	A4 A6 B7 B8 B9 C1 C2 C7 C8	Valorarase a adecuación do traballo presentado ao tema proposto, o contido, con especial interese nas achegas dos alumnos respecto ás fontes e á bibliografía utilizada, a coherencia da súa estrutura, a redacción e a presentación. Valoración, polo tanto, de contidos, achegas innovadoras, sentido crítico e argumentación. Entregarase na data indicada polos profesores. Non se avaliarán os traballos presentados fóra de prazo, con faltas de ortografía ou aqueles que incumpran as indicacións prescritas para a súa elaboración.	30

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	Abadal Falgueras, Ernest; Anglada Ferrer, Lluís, ¿Ciencia abierta: cómo han evolucionado la denominación y el concepto?, Anales de documentación: Revista de biblioteconomía y documentación, 23-1 (2020). Alonso Arévalo, Julio; Lopes, Carlos, ¿El conocimiento es de todos y para todos: ¿Qué es y qué implica la Ciencia Abierta??. Desiderata, 12 (2019), pp. 72-82. Anglada i de Ferrer, Lluís M.; Abadal, Ernest, ¿¿Qué es la ciencia abierta??. Anuario ThinkEPI, 12-1 (2018), pp. 292-298. Benito Amat, Carlos. Recuperación en Internet: cuatro modelos complementarios y una agenda para su integración. En: Boletín de la RedIRIS nº 48, 1999, pp.36-51. Caldera Serrano, Jorge, ¿Repositorios públicos frente a la mercantilización de la Ciencia: apostando por la ciencia abierta y la evaluación cualitativa?, MÉI: Métodos de Información, 9-17 (2018), pp. 74-101. Dávila Muro, Jorge, ¿La nueva identidad digital europea?, Revista SIC: ciberseguridad, seguridad de la información y privacidad, 26-126 (2017), pp. 132-136. Domingo, Víctor, ¿¿Por qué es importante salvaguardar nuestra identidad digital??. Escritura pública, 104 (2017), p. 27. Eito Brun, Ricardo. "Una nueva forma de recuperar información: los robots personales". En: Information World en Español, nº 46, julio-agosto 1996, pp. 15-19. Fernández Bayo, I. et al., La Comunidad Científica ante las Redes Sociales. Guía de actuación para Divulgar Ciencia a través de ellas, Madrid, Universidad Complutense de Madrid, 2019. Fernández Burgueño, Pablo, ¿Aspectos jurídicos de la identidad digital y la reputación online?, adComunica: revista científica de estrategias, tendencias e innovación en comunicación, 3 (2012), pp. 125-142. Hernández Pérez, Antonio. "La búsqueda y recuperación de información en Internet." En: La sociedad de la información: política, tecnología e industria de los contenidos. Madrid : Centro de Estudios Ramón Areces, 1999. (lo mismo está en http://rayuela.uc3m.es/~tony/tecnol/titema18.htm) Hernández-Pérez, Tony, ¿Repositorios institucionales y redes sociales académicas: el acceso abierto a las publicaciones científicas como objetivo y como negocio?, PH: Boletín del Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico, 28-100 (2020), pp. 117-119. León Cobos, Juan Jesús; López Navarro, Roberto, ¿La gestión de la identidad digital y de los accesos: retos de presente y de futuro?, Revista SIC: ciberseguridad, seguridad de la información y privacidad, 110 (2014), pp. 60-65. Maldonado Martínez, Angeles ; Fernández Sánchez, Elena. "Evaluación de los principales ¿buscadores? desde un punto de vista documental: recogida, análisis y recuperación de recursos de información". En: VI Jornadas Españolas de Documentación. Valencia : FESABID, 1998, pp. 529-551. Ruiz Bejarano, Aurora María, ¿Fuentes digitales y fuentes impresas. Prácticas letradas y plagio en el marco universitario?, Revista chilena de literatura, 94 (2016), pp. 215-230. Schiavi, Pablo, ¿Reputación on line ¿la identidad digital es tan importante como la real??. Informática y Derecho: Revista Iberoamericana de Derecho Informático, 6 (2019), pp. 153-164. Shefner-Rogers, Corinne L., ¿Identidad digital, vidas privadas?, Tabula: revista de archivos de Castilla y León, 17 (2014), pp. 31-44. Ubieta Artur, Antonio Paulo. "Redes de comunicaciones: la red Internet". En: Manual de información y documentación. Madrid : Ediciones Pirámide, 1996, pp.447-476. Vendito, Gus. "Search Engine Showdown." En: Internet World. nº5, mayo 1996, pp. 79-86. Zacca González, Grisel, ¿Los repositorios en función de la ciencia abierta?, Revista Cubana de Información en Ciencias de la Salud, 30-4 (2019), pp. 1-3.
Bibliografía complementaria	As docentes poderán proporcionar nas clases bibliografía específica para cada un dos temas e actividades a desenvolver, co fin de adecuar e actualizar de maneira continua os contidos da materia.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías